

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över Nya regler för viss gräsrotsfinansiering (promemoria)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till lag om vissa plattformar för förmedling av finansiering. Vidare föreslås ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och annan finansiell verksamhet. Det finns också förslag till ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål och ändring i aktiebolagslagen (2005:551). Därutöver ingår förslag till ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vidare föreslås ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846) och i lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter. Slutligen föreslås ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och ändring i spellagen (2018:1138).

I sak anges förslaget innebära bland annat följande. Några typer av gräsrotsfinansiering regleras i EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och den lag som kompletterar denna rättsakt. För vissa typer av andels- och lånebaserad gräsrotsfinansiering anges det saknas ändamålsenliga regler. Dessa träffas av förslaget till ny lag i vilken det införs bestämmelser om bl.a. tillstånd, tillsyn och ingripanden av Finansinspektionen, hur verksamheten ska organiseras och bedrivas, krav när det gäller uppförande och skydd för investerare, tillämpningen av aktiebolagslagens s.k. spridningsförbud i vissa fall, och skydd för låntagande konsumenter. I promemorian föreslås även att plattformar för yrkesmässig belönings och donationsbaserad gräsrotsfinansiering ska kräva registrering och omfattas av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i konsekvensutredningen att från och med den 10 november 2021 tillämpas EU:s förordning om gräsrotsfinansiering (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag m.m.) och lagen med kompletterande bestämmelser till denna förordning. EU-förordningen anges fastställa enhetliga krav för tillhandahållande av

vissa låne- och andelsbaserade gräsrotsfinansieringstjänster där kapital förmedlas till näringsidkare via plattformar på internet. Den fastställer krav för organisation, auktorisation och tillsyn av leverantörer som tillhandahåller sådana gräsrotsfinansieringstjänster, för drift av plattformar för gräsrotsfinansiering och för öppenhet och marknadsföringskommunikation i fråga om sådana tjänster. EU-förordningen anges omfatta gräsrotsfinansiering som innebär långivning eller placering utan fast åtagande och mottagande och vidarebefordran av kundorder i fråga om överlåtbara värdepapper – t.ex. aktier och obligationer som ges ut av publika aktiebolag – och vissa andra instrument. Förordningen anges inte omfatta erbjudanden om gräsrotsfinansiering där det kapital som förmedlas till en näringsidkare överstiger 5 miljoner euro över en tolv månadersperiod. Specifikt för Sverige anges det emellertid tillämpas ett annat gränsvärde om 2,5 miljoner euro, under en övergångsperiod om två år fr.o.m. den 10 november 2021. Därutöver anges att EU-förordningen inte omfattar kapitalförmedling i utbyte mot aktier eller andra värdepapper som ges ut av privata aktiebolag. Förordningen anges omfatta förmedling av kapital till näringsidkare oavsett om dessa är fysiska eller juridiska personer men anges inte vara tillämplig på kapitalförmedling till konsumenter. Förslagsställaren gör också bedömningen att EU-förordningen inte är tillämplig på verksamhet som organiserats på så sätt att kapital förmedlas genom överlåtelse av fordringar avseende sedan tidigare lämnade krediter. Därtill anges förordningen inte vara tillämplig på belönings- och donationsbaserad gräsrotsfinansiering. Det anges att EU-förordningen och förslagen till svensk reglering som lämnades i det tidigare remitterade betänkandet Gräsrotsfinansiering i huvudsak har olika tillämpningsområden. (Regelrådet har yttrat sig över detta betänkande, se Regelrådets yttrande RR 2018-112).

Det anges också att utöver vad som följer av EU:s förordning om gräsrotsfinansiering saknar Sverige regelverk som specifikt tar sikte på kapitalförmedling på internetbaserade plattformar. Aktörer som tillhandahåller denna typ av kapitalförmedling kan enligt förslagsställaren, beroende av vilka tjänster som erbjuds, träffas av befintliga regelverk som ställer krav på tillstånd och innebär att verksamheten står under Finansinspektionens tillsyn. Exempelvis anges detta kunna vara fallet om aktören inom ramen för verksamheten tillhandahåller betaltjänster eller förmedlar krediter till konsumenter. I många fall anges emellertid verksamhet kunna bedrivas med stöd av endast en registrering som finansiellt institut enligt valutaväxlingslagen.

Förslagsställaren anger att det förekommer tre typer av kapitalförmedling på internetbaserade plattformar som i dag inte omfattas av något ändamålsenligt regelverk. Den första är förmedling av kapital genom överlåtelse av aktier eller andra värdepapper som ges ut av privata aktiebolag. Detta anges vara en verksamhet som i dag kan bedrivas i huvudsak utan annan kontroll än att det företag som driver plattformen följer penningtvättslagen. Den andra typen av kapitalförmedling är förmedling av krediter till konsumenter. Sådan verksamhet anges visserligen redan idag kräva tillstånd och stå under Finansinspektionens tillsyn. Befintliga regelverk anges emellertid inte vara anpassade till den. Den sista typen av kapitalförmedling som i dag saknar ändamålsenliga regler anges vara sådan där kapital förmedlas genom krediter till företag utan att EU:s förordning om gräsrotsfinansiering är tillämplig. Även denna typ av verksamhet anges i dag kunna bedrivas i huvudsak utan annan kontroll än att det företag som driver plattformen följer penningtvättslagen. Att det för vissa typer av kapitalförmedling på internetbaserade plattformar saknas ändamålsenlig reglering anges medföra att verksamhet i vissa fall kan bedrivas utan krav på lämplig organisation, tillstånd och tillsyn. För samtliga av de aktuella typerna av kapitalförmedling saknas också sådana krav på verksamheten som syftar till att säkerställa att investerarnas intressen tas till vara och att verksamheten i övrigt bedrivs så att allmänhetens förtroende för den aktuella marknaden upprätthålls. Samtidigt kan det vara fråga om investeringar som är förenade med

hög risk. Avsaknaden av ändamålsenliga regler medför risker för investerare, särskilt sådana som är konsumenter, liksom för förtroendet för den aktuella marknaden. Avsaknaden av reglering anges också stå i tydlig kontrast mot det som gäller för sådan förmedling av investeringar i lån eller i aktier i publika aktieföretag eller andra överlåtbara värdepapper eller som regleras i EU:s förordning om gräsrotsfinansiering. Kontrasten anges vara ännu större i förhållande till förmedling av investeringar i aktier och andra värdepapper som inte omfattas av EU-förordningen utan i stället av bestämmelserna om värdepappersrörelse i lagen om värdepappersmarknaden och krav på upprättande av prospekt. I fråga om förmedling av krediter till konsumenter är befintligt regelverk inte heller ändamålsenligt för att skydda låntagarna. Förslagen i promemorian anges syfta till att omhänderta detta regleringsbehov. Det föreslagna nya regelverket för kapitalförmedling via finansieringsplattformar anges syfta till att bidra till en sund utveckling av denna typ av kapitalförmedling och att säkerställa ett högt skydd för investerare, särskilt sådana som är konsumenter, och till att skapa ett högt förtroende för denna del av finansmarknaden. Därtill anges förslaget syfta till att förstärka skyddet för låntagande konsumenter. Förslaget anges också medföra en mer enhetlig reglering av marknaden för kapitalförmedling via internetbaserade plattformar. Det anges innebära att likartade verksamheter kommer konkurrera på lika villkor, förenklingar anges uppstå för företag som driver plattformar för olika typer av kapitalförmedling och större förutsebarhet anges uppnås för konsumenter och andra investerare. Därmed väntas förslagen även generellt förbättra möjligheterna för mindre företag att få finansiering.

Utöver beskrivningen i konsekvensutredningen finns också information på annan plats i promemorian om bakgrund och syfte med förslaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en utförlig beskrivning av hur de föreslagna nya och ändrade bestämmelser förhåller sig till vad som är reglerat idag och vad de väntas leda till. Beskrivningen är tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen redovisas flera alternativa lösningar såsom en ny reglering i nivå med den i EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och en annan utformning av beloppsgränser. Det beskrivs också alternativa lösningar avseende förmedling av kapital genom överlåtelse av ägar- och skuldandelar och när det gäller verksamhet som innebär överlåtelser av kreditfordringar. Slutligen diskuteras alternativa lösningar beträffande belönings- och donationsbaserad gräsrotsfinansiering.

När det gäller en ny reglering i nivå med den i EU:s förordning om gräsrotsfinansiering anges bland annat följande. En alternativ lösning till det lagförslag som lämnas skulle vara att avstå från att föreslå någon ny reglering. Det bedöms emellertid som mindre lämpligt, bland annat eftersom skyddet för konsumenter och andra investerare som nyttjar sådana finansieringsplattformar som inte täcks av EU-rätten då alltför otillräckligt och det fortsatt skulle saknas reglering som bidrar till en sund utveckling på området. Den verksamhet med kapitalförmedling på finansieringsplattformar som behandlas i den remitterade promemorian anges i många delar vara lik sådan gräsrotsfinansiering på plattformar som omfattas av EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och lagen med kompletterande bestämmelser till den förordningen. I promemorian föreslås en reglering som i huvudsak motsvarar den som enligt EU-förordningen gäller för aktörer som driver plattformar för gräsrotsfinansiering. En alternativ lösning till ett sådant nytt lagförslag anges

vara att föreslå en mindre omfattande reglering. En skillnad i nivån på kraven enligt EU-förordningen och den nationella regleringen för finansieringsplattformar anges emellertid riskera att påverka den kapitalsökandes val av finansieringsformer på ett sätt som inte är önskvärt samt ge oönskade incitament för drift av viss typ av plattform framför en annan. Vidare bedömer förslagsställaren att en reglering som skiljer sig från den i EU-förordningen skulle försvåra för de företag som tillhandahåller både gräsrotsfinansieringstjänster enligt EU-förordningen och kapitalförmedling via en finansieringsplattform och därmed omfattas av båda regelverken. Med en olikartad reglering anges det också uppstå skillnader i skyddet för konsumenter och andra investerare, t.ex. genom olika tillgång till information och krav på den som driver plattformen att tillvarata investerarens intressen. Det skulle skapa oförutsägbarhet om reglerna skiljer sig beroende på om tjänsten tillhandahålls på en plattform för gräsrotsfinansiering eller på en finansieringsplattform. Sammantaget bedömer förslagsställaren det som lämpligare att föreslå en reglering som i huvudsak motsvarar den som gäller för leverantörer av gräsrotsfinansiering enligt EU-förordningen än en mindre omfattande reglering. Några skillnader anges emellertid finnas. I promemorian föreslås således bland annat att det inte ska införas något förbud mot att det företag som driver finansieringsplattformen tecknar sig för eller investerar i ett sådant erbjudande som lämnas via den egna plattformen. I den delen bedöms det inte nödvändigtvis vara till nackdel för investerare att företaget som driver plattformen delar övriga investerares intresse av investeringens utveckling.

Avseende beloppsgränser anges följande. I promemorian föreslås att det på en finansieringsplattform inte ska få förmedlas ett belopp som överstiger motsvarande 2,5 miljoner euro genom överlåtelse av ägar- eller skuldandelar i ett privat aktiebolag under en period om tolv månader. Ett publikt aktiebolag som söker kapital från allmänheten mot överlåtelse av aktier eller andra överlåtbara värdepapper behöver normalt även upprätta ett prospekt enligt EU:s prospektförordning (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1129 av den 14 juni 2017 om prospekt som ska offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel på en reglerad marknad m.m.). Beloppsgränsen på 2,5 miljoner euro anges motsvara den som tillämpas för undantag från krav på att upprätta ett prospekt. Ett publikt aktiebolag kommer efter den 10 november 2023 ha möjlighet att utan att upprätta prospekt söka upp till 5 miljoner euro under en tolv månadersperiod mot överlåtelse av aktier på en plattform för gräsrotsfinansiering. Det anges att en alternativ lösning skulle vara att inte föreslå någon beloppsgräns när kapital förmedlas på en finansieringsplattform till privata aktiebolag genom överlåtelse av aktier eller andra värdepapper. En annan alternativ lösning anges vara att föreslå en beloppsgräns som motsvarar den enligt EU-förordningen om gräsrotsfinansiering. En ordning där verksamhet med förmedling av finansiering träffas av mindre betungande krav när det kapitalsökande företaget är ett privat aktiebolag än när det är ett publikt aktiebolag anges emellertid kunna ge oönskade incitament att driva verksamhet med kapitalförmedling till privata aktiebolag i stället för publika aktiebolag. Vidare anges att en sådan ordning skulle kunna ge oönskade incitament för kapitalsökande företag att driva verksamhet i privata aktiebolag i stället för publika. Därutöver anges att en sådan reglering kan vara svår att förena med allmänna utgångspunkten att privata aktiebolag inte ska vända sig till allmänheten eller en större krets av personer med erbjudanden om att teckna eller förvärva aktier och andra värdepapper. Förslagsställaren anger att det mot den föreslagna beloppsgränsen kan anföras att den jämfört med i dag innebär en inskränkning i hur mycket kapital som kan förmedlas till privata aktiebolag på internetbaserade plattformar som riktar helt eller till viss del riktar sig till konsumenter. Mot beloppsgränsen kan också anföras att den inte får någon större betydelse eftersom det förslag om att maximalt 200 poster av ägar- och skuldandelar ska få överlätas under en tolv månadersperiod indirekt medför begränsningar för

hur mycket kapital som kan tas in av ett privat aktiebolag. Sammantaget bedömer förslagsställaren det emellertid lämpligare att i linje med det tröskelvärde som tillämpas för undantag från prospektskyldighet enligt EU:s prospektförordning införa en gräns för hur mycket kapital som ska få förmedlas till ett enskilt privat aktiebolag genom överlåtelse av ägar- eller skuldandelar på en finansieringsplattform än att inte göra det. Det anges vidare att det i promemorian föreslås att det på en finansieringsplattform inte heller ska få förmedlas ett belopp som överstiger motsvarande 2,5 miljoner euro i fråga om krediter till en fysisk eller en juridisk person under en period om tolv månader. Utöver EU-förordningen om gräsrotsfinansiering anges det inte finnas några särskilda regler i Sverige för verksamhet med lånebaserad gräsrotsfinansiering till näringsidkare och det anges finnas behov av ändamålsenlig reglering. Förslaget anges innebära att vissa typer av förmedling av kapital genom krediter eller genom överlåtelse av kreditfordringar med hjälp av en internetbaserad plattform kommer att omfattas av den nya lagen. En alternativ lösning anges vara att inte föreslå en motsvarande beloppsgräns. En ordning där större belopp kan förmedlas på detta sätt än när kapital förmedlas mot överlåtbara värdepapper eller ägar- eller skuldandelar skulle emellertid kunna ge oönskade incitament att driva verksamhet med denna typ av kapitalförmedling i stället för sådan som görs genom överlåtelse av värdepapper. Den skulle också kunna ge oönskade incitament för företag att söka finansiering genom krediter i stället för genom utgivning av värdepapper för att undvika de begränsningar som gäller för det senare. Likabehandling av de nu aktuella finansieringsformerna anges i sig tala för en beloppsgräns. Mot en beloppsgräns anges det kunna anföras att den jämfört med i dag innebär en inskränkning i hur mycket kapital som kan förmedlas på internetbaserade plattformar. Sammantaget bedömer förslagsställaren det som lämpligare att införa den föreslagna beloppsgränsen.

När det gäller förmedling av kapital till privata aktiebolag genom överlåtelse av ägar- eller skuldandelar anges förslagen i promemorian vidare innebära särskilda regler om tillämpning av det s k. spridningsförbudet i aktiebolagslagen. Det föreslås att investeringserbudanden på en finansieringsplattform utan hinder av det förbudet ska få göras under förutsättningar som preciseras i den nya lagen. Ett alternativ anges vara att inte införa några särskilda bestämmelser om hur spridningsförbudet ska tillämpas vid kapitalförmedling på internetbaserade plattformar. Det anges att ett sådant förslag skulle innebära att det fortsatt finns oklarheter om hur förbudet ska tillämpas i dessa fall. Förslagsställaren bedömer det som lämpligare att tydliggöra under vilka förhållanden den nu aktuella typen av kapitalförmedling får bedrivas för att vara tillåten än att inte göra det. Det föreslås också vissa begränsningar för förmedling av kapital till privata aktiebolag genom överlåtelse av ägar- eller skuldandelar på en finansieringsplattform, utöver den ovan beskrivna beloppsgränsen på 2,5 miljoner euro. En av dessa anges vara att det inte får erbjudas fler än 200 poster av ägar- eller skuldandelar i bolaget. En annan är att erbjudanden inte får vara tillgängliga för icke-sofistikerade kunder som inte genomgått en s k. passandebedömning. Begränsningarna är i linje med de som berörda aktörer behöver förhålla sig till i dag. Det anges att ett alternativ skulle vara att inte införa motsvarande begränsningar. Utan sådana anges emellertid att de särskilda bestämmelser som föreslås om tillämpning av spridningsförbudet skulle innebära en reglering för kapitalförmedling på finansieringsplattformar som inte tar hänsyn till de särskilda förutsättningar som gäller för privata aktiebolag och den allmänna utgångspunkten att sådana bolag inte får vända sig till allmänheten eller en större krets för finansiering. Förslagsställaren bedömer det därför som lämpligare att införa dessa begränsningar än att inte göra det.

Beträffande förslaget att den nya lagen ska omfatta verksamhet som organiseras på så sätt att fordringar avseende krediter som tidigare lämnats av en näringsidkare som är någon annan än investeraren eller kapitalförmedlaren överläts till andra investerare än finansiella

aktörer (t.ex. konsumenter) på en finansieringsplattform anges följande. En alternativ lösning skulle vara att inte inkludera denna typ av verksamhet, utan endast sådan där kapital förmedlas direkt från investeraren till kredittagaren. Det anges emellertid innebära bland annat att skyddet för konsumenter och andra som investerar i krediter på internetbaserade plattformar skulle bero på hur verksamheten med kapitalförmedlingen organiserats. Det skulle också öppna för möjligheter att kringgå den nya regleringen genom att organisera sin verksamhet med förmedling av krediter i ett ytterligare led så att förmedlingen inte sker direkt. Därför bedömer förslagsställaren det som lämpligare att inkludera på detta sätt organiserad verksamhet än att inte göra det.

När det gäller förslagen om belönings- och donationsbaserad gräsrotsfinansiering anges vidare att ett alternativ till att dessa skulle omfattas av registreringskyldighet hos Finansinspektionen och anses vara verksamhetsutövare enligt penningtvättslagen skulle vara att verksamheterna inte reglerades. Det skulle emellertid innebära att det inte vidtas några åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism i de aktuella verksamheterna, vilket bedöms som mindre lämpligt. Förslagsställaren anger vidare att det inte finns utrymme inom det aktuella lagstiftningsärendet att utreda om verksamheterna skulle kunna regleras på annat sätt än det föreslagna.

Utöver det som anges om alternativa lösningar i konsekvensutredningen finns också i några fall sådana beskrivningar på annan plats i promemorian.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning både av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Denna beskrivning är som helhet betraktad utförlig och tydlig. Regelrådet finner att den är tydligare än vad som är fallet i förhållandevis många andra ärenden. Beskrivningen innehåller relevant information.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslagen i denna promemoria bedöms inte komma i konflikt med Sveriges skyldigheter till följd av medlemskapet i EU. Det har inte antagits några regler på EU-nivå på de områden som blir föremål för regleringen enligt det författningsförslag som lämnas i den remitterade promemorian. Förslagen bedöms innebära att företag som hör hemma inom EES och svenska företag kan driva finansieringsplattformar i Sverige på lika villkor. Mer utförliga beskrivningar av hur författningsförslaget förhåller sig till EU-rätten finns på annan plats i promemorian.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av hur förslaget överensstämmer med EU-rätten och denna beskrivning är tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i konsekvensutredningen att det bedöms som angeläget att författningsförslaget träder i kraft så snart som möjligt. Det bör därför lämpligen träda i kraft den 1 januari 2023. För att ge berörda företag möjlighet att anpassa sig till de nya reglerna och tid för hanteringen av tillståndsansökningar till Finansinspektion föreslås en övergångsbestämmelse. Den anges

innebära att företag som vid tidpunkten för lagens ikraftträdande driver en sådan finansieringsplattform som omfattas av den nya lagen, ska få fortsätta med det enligt äldre bestämmelser till den 1 juli 2023 utan krav på tillstånd eller, om ansökan om tillstånd har kommit in till Finansinspektionen inom denna tid, till dess att ansökan har prövats slutligt. En motsvarande övergångsbestämmelse föreslås i fråga om företag som blir registreringspliktiga enligt valutaväxlingslagen.

Några särskilda informationsinsatser bedöms inte som påkallade i och med att förslagen remitteras till berörda aktörer.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av vilka överväganden som har gjorts vid valet av tidpunkt för ikraftträdande. Det är värdefullt att det specifikt framgår att företags möjlighet att anpassa sig till de nya reglerna har övervägts. Förslagsställarens bedömning avseende behovet av informationsinsatser anges också. Regelrådet vill framhålla att det inte tydligt framgår om förslagsställarens bedömning också beaktar att det skulle kunna aktualiseras förändringar i förslaget till följd av remitteringen, och om det i så fall skulle finnas behov av att informera om sådana förändringar. Det hade varit önskvärt om även denna fråga hade blivit belyst. Även befintlig beskrivning är emellertid tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen redovisas information om de företag som träffas av den föreslagna nya lagen om vissa plattformar för förmedling av finansiering. Det anges bland annat följande. Den nya lagen omfattar den som i Sverige yrkesmässigt tillhandahåller vissa kapitalförmedlingstjänster med hjälp av internetbaserade plattformar. Tillstånd för att tillhandahålla dessa tjänster föreslås kunna ges till dels svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar, dels utländska företag som tillhandahåller tjänster via en filial i Sverige. Svenska företag och företag som hör hemma inom EES som har tillstånd enligt vissa andra finansmarknadsregleringar föreslås vara undantagna från tillståndsplikt. Eftersom marknaden för kapitalförmedling är heterogen med ett flertal olika affärsmodeller anges det vara svårt att göra en exakt bedömning av antalet berörda företag. Vidare anges det finnas ett flertal tecken på att marknaden konsolideras genom förvärv och fusioner. Några företag har i dag en affärsmodell som till viss del berörs av den nya lag som föreslås i promemorian medan andra företags verksamhet träffas fullt ut. Den föreslagna lagen anges beröra företag som i dag eller framgent avser att agera mellanhand och med hjälp av en internetbaserad plattform förmedla kapital från konsumenter och andra investerare till privata aktiebolag i utbyte mot ägar- och skuldandelar i det privata aktiebolaget. Förslagsställaren anger att det idag bedöms finnas åtminstone två företag i Sverige som tillhandahåller denna typ av kapitalförmedling. Dessa företag anges idag vara registrerade som finansiella institut enligt valutaväxlingslagen eller som betaltjänstleverantör enligt betaltjänstlagen. Vidare anges den nya lagen beröra företag som i dag eller framgent avser att agera mellanhand och med hjälp av en internetbaserad plattform förmedla kapital från konsumenter och andra till konsumenter. I dag bedöms det i Sverige finnas åtminstone tre företag som tillhandahåller denna typ av kapitalförmedling. Ett av dessa företag anges ha tillstånd som betalningsinstitut enligt betaltjänstlagen, ett annat anges vara registrerat som finansiellt institut enligt valutaväxlingslagen men ingå i samma koncern som ett kreditinstitut hemmahörande i ett EES-land och det tredje företaget anges i koncernen ha tillstånd som betalningsinstitut enligt betaltjänstlagen och som konsumentkreditinstitut enligt lagen om viss verksamhet med

konsumentkrediter. I vart fall ett av de berörda företagen anges också förmedla kapital genom krediter till företag och bedöms behöva auktorisation enligt EU:s förordning om gräsrotsfinansiering för att kunna fortsätta bedriva sin nuvarande verksamhet efter en övergångsperiod t.o.m. den 10 november 2022. Den lag som föreslås berör även företag som i dag eller framgent avser att agera mellanhand och med hjälp av en internetbaserad plattform förmedla kapital till företag genom krediter utan att verksamheten omfattas av EU:s förordning om gräsrotsfinansiering. Den verksamhet som berörs är exempelvis sådan som organiseras så att det på plattformen förmedlas kapital genom överlåtelse till investerare av fordringar avseende krediter till företag. I vart fall ett företag bedöms ha en verksamhet som är organiserad på detta sätt. Vidare berörs verksamhet där det kapital som förmedlas genom krediter till ett företag överstiger beloppsgränsen på 5 miljoner euro per tolv månader enligt EU:s förordning om gräsrotsfinansiering. I dag bedömer förslagsställaren att det finns fem svenska företag som på finansieringsplattformar förmedlar kapital till företag genom krediter. Härutöver tillhandahåller i vart fall ett utländskt företag denna typ av kapitalförmedling i Sverige från filial här. Det anges att med utgångspunkt i den verksamhet som dessa företag bedriver i dag bedöms de, med något undantag, omfattas av EU-förordningen och lagen om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och behöva tillstånd enligt den regleringen. Det är enbart ett par av dessa företag som bedöms erbjuda förmedling av kapital som överstiger 5 miljoner euro och som därför kommer beröras av den i promemorian föreslagna regleringen och beloppsbegränsningen. Det anges att generellt är företagen i dag registrerade eller har tillstånd enligt betaltjänstlagen, alternativt är de registrerade som finansiellt institut enligt valutaväxlingslagen.

Förslagsställaren konstaterar att ungefär fem företag således bedöms driva sådana finansieringsplattformar i Sverige som föreslås kunna bedrivas enligt den nya lagen. Företagen varierar i storlek men har generellt en omsättning mellan 10 och 40 miljoner kronor per år. Ett av företagen utmärker sig med en omsättning om över 150 miljoner kronor under 2020. Den största andelen av den kapitalförmedling som bedöms komma omfattas av den nya lagen bedömer förslagsställaren finansierar olika former av fastighetsprojekt och konsumentkrediter. Flera av företagen som bedöms omfattas av den föreslagna lagen uppger i sin respektive årsredovisning för räkenskapsåret 2020 att de har påverkats negativt av covid-19-pandemin. Vissa företag uppger att förmedlat kapital minskade under 2020 och av dessa uppger ett antal företag att de temporärt upphörde med att förmedla krediter till konsumenter och näringsidkare då kreditbedömningarna under en period inrymde flera variabler med stor osäkerhet. Huvuddelen av företagen anges emellertid ha ökat sin omsättning under räkenskapsåret 2020 i förhållande till det föregående räkenskapsåret 2019. Samtidigt redovisade huvuddelen av företagen ett negativt rörelseresultat för räkenskapsåret 2020. Flera företag har minskat antalet anställda och vidtagit effektiviseringsåtgärder under 2020. Ett antal av företagen uttalar mål om organisk tillväxt i kombination med förvärv och är en del i något typ av transaktion som driver en konsolidering av marknaden.

Det redovisas också information i konsekvensutredningen om de företag som berörs av den föreslagna ändringen i valutaväxlingslagen. Det anges att i promemorian föreslås att yrkesmässig verksamhet med att på en plattform på internet sammanföra personer som avser att anskaffa kapital i utbyte mot en vara och tjänst (belöningsbaserad finansiering) eller utan motprestation (donationsbaserad finansiering) med personer som avser att tillhandahålla kapital ska omfattas av vissa krav. Belöningsbaserad gräsrotsfinansiering används bl.a. för att finansiera kulturrelaterade projekt, såsom en teateruppsättning eller ett bokprojekt. Donationsbaserad gräsrotsfinansiering är altruistisk för den som person tillhandahåller kapitalet och utan krav på motprestation. Denna form av kapitalförmedling används bland annat för förmedling av kapital till välgörande ändamål. I promemorian föreslås att fysiska och

juridiska personer som yrkesmässigt bedriver dessa typer av kapitalförmedling och som inte redan har ett tillstånd av eller registrering hos Finansinspektionen ska omfattas av registreringsplikt enligt valutaväxlingslagen. Utländska fysiska och juridiska personer som bedriver sådan verksamhet i Sverige föreslås också omfattas av registreringsplikten. Av valutaväxlingslagen följer bland annat att fysiska och juridiska personer som bedriver sådan verksamhet som omfattas av lagen ska ansöka om registrering som finansiellt institut hos Finansinspektionen. I dag anges det finnas ett flertal svenska och utländska aktörer som bedriver sådan belönings- och donationsbaserad kapitalförmedling som i promemorian föreslås ska omfattas av valutaväxlingslagen. Eftersom denna typ av kapitalförmedling inte är tillstånds- eller registreringspliktig i dag anges det vara svårt att uppskatta hur många aktörer som berörs av förslaget i promemorian. Utifrån allmänt tillgänglig information bedöms antalet aktörer vara åtminstone drygt tio. Aktörerna ingår i en heterogen grupp av verksamhetsutövare av varierande storlek. De utländska aktörer som riktar verksamhet till Sverige riktar även sin verksamhet till andra länder.

Regelrådet gör följande bedömning. Branschtillhörighet kan anses framgå av beskrivningen. Beskrivningen är tydligast när det gäller det nya lagförslaget, men det kan också anses finnas tillräcklig information för att det i alla fall ska vara möjligt att få en viss bild av de branscher som berörs av ändringen i valutaväxlingslagen. Beskrivningen av berörda företags antal är inte lika tydlig. När det gäller de företag som berörs av förslaget till ny lag finns det likväl information som ger möjlighet att få en uppfattning om att gruppen företag som bedöms beröras i ett första steg i vart fall inte är mycket stor. Det är värdefullt att det också finns en tydlig beskrivning av vilka orsaker som finns till att det är svårt att vara mer precis om antalet. Även när det gäller företagens antal är beskrivningen mindre tydlig när det gäller ändringarna i valutaväxlingslagen, men det är bra att det framgår att det åtminstone rör sig om ett tiotal aktörer. Det är emellertid inte tydligt utifrån beskrivningen i vilken utsträckning som de berörda aktörerna är företag. De formuleringar som förslagsställaren har valt (verksamhetsutövare och/eller aktörer) kan såvitt Regelrådet kan förstå indikera att det även finns andra slags aktörer i gruppen. Det hade varit bra om detta hade kunnat beskrivas tydligare. Som helhet betraktad uppfattar likväl Regelrådet för det första att det är möjligt att få en uppfattning om storleksordningen på företagspopulationen och att det går att förstå vilket slags utmaningar som funnits att precisera bilden. Utifrån förutsättningarna i ärendet kan företagens antal anses ha beskrivits tillräckligt tydligt. Det finns en storleksmässig beskrivning framför allt av de företag som berörs av den föreslagna nya lagen. Denna beskrivning avser främst företagens ekonomiska storlek, vilket framstår som ett relevant mått för aktörer verksamma inom finansiell verksamhet. När det gäller de aktörer som berörs av ändringarna i valutaväxlingslagen finns emellertid ingen storleksmässig beskrivning annat än att storlek varierar. Regelrådet har visserligen förståelse för att det finns utmaningar med att ge en specifik beskrivning av denna kategori företag som inte är registrerade idag, men det var uppenbarligen möjligt att ange en uppskattning av antalet berörda aktörer. Det är oklart varför det inte utifrån samma källor som antalet kunde uppskattas också kunde anges något lite tydligare om storlek. Sammantaget finner Regelrådet att den storleksmässiga beskrivningen av berörda företag borde ha varit något tydligare. Om det finns särskilda utmaningar med denna aspekt som av något skäl inte anses finnas när det gäller antal så borde det ha kunnat beskrivas något tydligare vad problemet består i.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån bransch och antal godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges i konsekvensutredningen att förslagen i promemorian förbättrar möjligheterna till finansiering för konsumenter och små och medelstora företag, vid sidan av finansiering framför allt från banker. Små och medelstora företag anges inte heller i samma utsträckning som större företag ha tillgång till kapital- eller värdepappersmarknaden. Genom förbättrad tillgång till kapital anges förslagen kunna komma att skapa bättre förutsättningar för tillväxt och innovation, vilket kan leda till positiva effekter för hela samhällsekonomin. Förslaget att det på en finansieringsplattform inte ska få förmedlas ett belopp som överstiger motsvarande 2,5 miljoner euro bedöms få en begränsad effekt på företags möjligheter att få finansiering.

Som refererats ovan finns det två föreslagna beloppsbegränsningar. Den första, att en finansieringsplattform inte ska få förmedlas ett belopp som överstiger motsvarande 2,5 miljoner euro genom överlåtelse av ägar- eller skuldandelar i ett privat aktiebolag under en period om tolv månader, kan komma att påverka den kapitalförmedlingsverksamhet som i dag bedrivs av två aktörer i Sverige. Den påverkar vidare företag som driver sin verksamhet i form av privat aktiebolag och som under en tolv månadersperiod skulle vilja söka finansiering mot överlåtelse ägar- eller skuldandelar till ett belopp som överstiger 2,5 miljoner euro från konsumenter med hjälp av en plattform på internet. Den andra föreslagna beloppsbegränsningen, att det på en finansieringsplattform inte heller ska få förmedlas ett belopp som överstiger motsvarande 2,5 miljoner euro i fråga om krediter till en fysisk eller en juridisk person under en period om tolv månader, anges kunna komma att påverka den kapitalförmedlingsverksamhet som i dag bedrivs av tre aktörer som i Sverige förmedlar finansiering genom krediter till företag. Den kan även påverka företag som skulle vilja söka finansiering genom krediter som överstiger 5 miljoner euro under en tolv månadersperiod från konsumenter med hjälp av en plattform på internet. Vidare kan den påverka företag som skulle vilja söka finansiering där kreditfordringar avseende krediter till ett belopp över 2,5 miljoner euro överläts till konsumenter på en finansieringsplattform.

När det gäller konsekvenser för företag som berörs av den nya lagen anges också följande. Marknaden för kapitalförmedling via finansieringsplattformar präglas av heterogenitet och de företag som tillhandahåller finansieringstjänster har olika struktur. Vissa företag har ett fåtal anställda och tar hjälp av externa aktörer medan andra företag har en större egen organisation och mer liknar traditionella aktörer på finansmarknaden. Något enstaka företag bedöms kunna komma bedriva verksamhet som även omfattas av EU:s förordning om gräsrotsfinansiering. Andra berörda företag har i dag tillstånd enligt annan rörelsereglering på finansmarknadsområdet, t.ex. lagen om betaltjänster, medan det även finns företag som endast är föremål för registrering. Konsekvenserna för de företag som berörs av den nya lagen kommer därmed att bli olika. Eftersom den föreslagna nya lagen i stora delar är i linje med EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och lagen om kompletterande bestämmelser till den förordningen anges regleringen komma att bli mer enhetlig för kapitalförmedling och gräsrotsfinansiering via olika typer av plattformar på internet. Det anges särskilt minska den administrativa börda och reducera den rättsliga osäkerhet som finns för företag som avser bedriva verksamhet som omfattas av både EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och av den nya lagen som föreslås i promemorian. Det anges vara troligt att dessa företag behöver göra mindre omfattande förändringar av sina befintliga rutiner och arbetssätt inför en anmälan till Finansinspektionen om att de avser att driva en finansieringsplattform som omfattas av den nya lagen som föreslås i promemorian. Företag som i dag har tillstånd enligt viss annan rörelsereglering på finansmarknadsområdet, t.ex. lagen om betaltjänster, förväntas generellt behöva göra mindre förändringar av verksamheten för att uppfylla kraven i den nya lagen än företag som inte i dag är föremål för tillstånd och tillsyn av Finansinspektionen alls.

Kostnaden för dessa företags omställning anges vara svårbedömd och variera beroende på företagens struktur.

Det anges att andra företag kommer behöva justera sina affärsmodeller i större utsträckning. Det kommer att krävas en mer omfattande omställning av verksamheten för ett företag som i dag driver en finansieringsplattform som föreslås omfattas av den nya lagen och som inte redan har tillstånd enligt EU:s förordning om gräsrotsfinansiering eller någon annan rörelsereglering. Enligt förslagsställaren kommer ett sådant företag troligtvis att behöva ta fram nya rutiner och ändra befintliga arbetssätt för att leva upp till rörelse- och uppförandereglererna som föreslås i den nya lagen. Förslagsställaren framhåller i det sammanhanget särskilt förändringar som behöver göras för att utföra passandebedömning, identifiera och hantera intressekonflikter samt lämna information till kunder. Att ställa om verksamheten för att säkerställa efterlevnad av den nya lagen inför en tillståndsansökan och i den påföljande löpande verksamheten anges medföra omställningskostnader och ökade löpande administrativa kostnader. I dagsläget bedömer förslagsställaren att det endast är något enstaka företag som behöver söka tillstånd enligt den nya lagen. Kostnaden för en tillståndsansökan för en kapitalförmedlare som inte har tillstånd enligt någon annan relevant rörelsereglering på finansmarknadsområdet väntas uppgå till åtminstone 500 000 kronor, inklusive avgiften till Finansinspektionen. Finansinspektionens avgift för prövning av en ansökan beräknas preliminärt bli 200 000 kronor. Därutöver beräknas den årliga avgiften till Finansinspektionens preliminärt bli 75 000 kronor. Förutom kostnaden för tillståndsansökan väntas företag som driver kapitalförmedling via finansieringsplattform få ökade administrativa kostnader till följd av den nya lagen. Dessa anges vara svåra att uppskatta till följd av företagets skiftande struktur och tillämplig reglering. En uppskattning i denna analys är att det uppstår en engångskostnad om ca 500 000 kronor för anpassningar av verksamheten för bl.a. regelefterlevnad för de företag som inte redan vid den föreslagna lagens ikraftträdande omfattas av EU:s förordning om gräsrotsfinansiering eller annan relevant rörelsereglering. Effekterna för utländska företag som inte har tillstånd enligt annan relevant rörelsereglering och som därför behöver söka tillstånd av Finansinspektionen för att driva en finansieringsplattform från filial i Sverige bedöms vara jämförbara med de som träffar svenska företag.

Företag som driver finansieringsplattformar och som redan har tillstånd enligt viss annan rörelsereglering, t.ex. EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och lagen om betaltjänster, föreslås inte behöva tillstånd enligt den nya lagen. Detsamma gäller för företag som hör hemma i ett annat land inom EES och har tillstånd enligt sådan rörelsereglering. Kostnaderna för anpassningar för dessa företag anges vara svårbedömda och beror på företagets struktur och nuvarande verksamhet. För utländska företag föreslås även krävas att de etablerar en filial här, vilket är förenat med kostnader för det fall företaget inte redan har etablerat en sådan. Berörda företag ska anmäla till Finansinspektionen att de avser driva verksamheten enligt den nya lagen. Den förväntade avgiften till inspektionen för en sådan anmälan uppskattas till 15 000 kronor.

I promemorian föreslås att företag som driver finansieringsplattform inte via plattformen ska få förmedla ett belopp som överstiger motsvarande 2,5 miljoner euro till en kapitalsökande. Det kan leda till att företag som i dag driver sådan kapitalförmedling kan behöva anpassa sin affärsverksamhet. Beloppsgränsen kan påverka kapitalförmedlarens affärsmöjligheter negativt genom att antalet fysiska eller juridiska personer som aktören kan finansiera via plattformen begränsas. En sådan konsekvens bedömer förslagsställaren emellertid vägs upp av att den nya lagen som föreslås sammantaget förbättrar förutsättningarna att söka och förmedla finansiering från allmänheten genom internetbaserade plattformar, vilket är positivt

för kapitalförmedlares affärsmöjligheter. Förslagsställaren framhåller också att beloppsbegränsningen inte är ett hinder för aktören att förmedla kapital över beloppsgränsen på annat sätt, såsom förmedling av kapital mellan enbart juridiska personer.

Förslagen i denna promemoria får vidare som konsekvens att företag som driver en finansieringsplattform står under inspektionens tillsyn och kan bli föremål för ingripanden om de åsidosätter sina skyldigheter enligt den nya lagen. De sammantagna konsekvenserna för de företag som tillhandahåller kapitalförmedling via finansieringsplattform anges vara svårbedömda. Det anges att företagen troligtvis kommer att få ökade löpande kostnader för regelefterlevnad till följd av den nya lag som föreslås i promemorian. Kraven på ledning och styrning i den nya lagen anges också kunna leda till en bättre intern styrning och kontroll vilket kan minska kostnader till följd av färre operativa fel. Vidare väntas ett högre skydd för investerare, särskilt sådana som är konsumenter, och den nya lagens styrande effekter stärka förtroendet för sektorn och öka efterfrågan på kapitalmedlingstjänster via finansieringsplattform.

När det gäller konsekvenser specifikt för företag som berörs av ändringen i valutaväxlingslagen anges att en skyldighet att ansöka om registrering hos Finansinspektionen som finansiellt institut enligt valutaväxlingslagen medför framför allt att aktören omfattas av penningtvättslagen. Finansinspektionen registrerar aktörer vars verksamhet det finns skäl att anta kommer att drivas i enlighet med penningtvättslagen samt vars ägare eller ledande företrädare inte i någon väsentlig utsträckning har åsidosatt skyldigheter i näringsverksamhet eller gjort sig skyldig till allvarig brottslighet. Ansökan om registrering anges vara förenad med en kostnad om 35 000 kronor för en fysisk person och 46 000 kronor för en juridisk person. Finansinspektionen tar därefter ut en årsavgift om 5 000 kronor av en registrerad fysisk person och 15 000 kronor av en registrerad juridisk person. Det anges att den administration och kostnad som är förenad med en registrering hos Finansinspektionen kan komma att verka hämmande för aktörer som bedriver yrkesmässig belönings- och donationsbaserad gräsrotsfinansiering via en plattform på internet. Det anges vara troligt att aktörer som i dag inte omfattas av penningtvättslagen kommer att behöva ta fram nya rutiner och ändra befintliga arbetssätt inför en ansökan om registrering och därefter för att löpande säkerställa efterlevnad av penningtvättslagen. Kostnaderna för sådana förändringar anges vara svårbedömda. Efter registreringen kontrolleras aktörens ägare och ledande företrädare av Finansinspektionen årligen och aktören kan bli föremål för myndighetens tillsynsaktiviteter. Aktörens kostnader i samband med Finansinspektionens kontroll och tillsyn bedöms små. Sammantaget bedöms dock aktörens löpande kostnader för regelefterlevnad öka. På det stora hela bedöms emellertid aktörerna gynnas av de nya kraven eftersom risken för konkurrens från aktörer med oseriös verksamhet minskar och förtroende för marknaden stärks.

Det anges också att den lag som föreslås i promemorian medför ett sammantaget starkare skydd för konsumenter och andra investerare. Sofistikerade investerare anges ha mindre behov av skydd än icke-sofistikerade investerare. Mot den bakgrunden föreslås det i promemorian att kapitalförmedlare ska få behandla vissa investerare som sofistikerade och för dessa inte tillämpa samtliga skyddsregler. Bland de bestämmelser i den nya lagen som inte behöver tillämpas i förhållande till sofistikerade investerare anges finnas krav på betänketid, passandebedömning och beräkning av investerarens förmåga att bära förluster. Bestämmelserna får emellertid tillämpas även när tjänster tillhandahålls sofistikerade investerare.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en kvantifierad uppskattning av vissa kostnadsförändringar, vilket är värdefullt. När det gäller företag som berörs av den nya lagen kan beskrivningen anses vara tillräcklig utifrån förutsättningarna i ärendet. Det finns också viss kvantifiering av administrativa kostnader för de företag som berörs av ändringarna i valutaväxlingslagen. När det gäller dessa företag är emellertid beskrivningen av samlad kostnadspåverkan väsentligt mindre tydlig. I kombination med det som anges om att de löpande kostnaderna väntas öka är detta ett problem. Som helhet betraktad kan Regelrådet inte finna att beskrivningen av kostnadspåverkan är tillräckligt tydlig, även om det finns värdefull information i flera avseenden. Regelrådet noterar att gräsrotsfinansieringen har varit föremål för analys i flera steg under en inte helt obetydlig tid. Det är inte uppenbart att det hade varit omöjligt att med kompletterande undersökningar i något led skaffa en tydligare bild av den belönings- och donationsbaserade verksamheten som är den del av den berörda företagspopulationen där beskrivningen av kostnadspåverkan är minst tydlig. När det gäller verksamhetspåverkan så gör Regelrådet däremot bedömningen att det sammantaget finns en utförlig och tydlig beskrivning.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagets tidsåtgång och kostnader bristfällig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagets verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att den nya lagen som föreslås i stora delar är i linje med EU:s förordning om gräsrotsfinansiering och lagen om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gräsrotsfinansiering vilket ger mer lika konkurrensvillkor och förutsättningar för företag som driver plattformar där kapital förmedlas genom överlåtelse av värdepapper eller genom krediter och för investerare på sådana plattformar. Det anges föreslås bestämmelser som stärker skyddet för konsumenter och andra investerare vilket anges förbättra förutsättningarna att fatta medvetna beslut som över tid bidrar positivt till den enskildes ekonomi och samhällsekonomin tillväxt och utveckling.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns information som berör konkurrensförhållandena för företagen. En del information som i detta yttrande har refererats i avsnittet ovan om kostnader och verksamhetspåverkan kan dessutom enligt Regelrådets uppfattning bedömas vara relevant också för konkurrensförhållandena. Regelrådet noterar att eftersom förslaget innebär ökade krav och kostnader, borde det även kunna bli så att tröskeln för nya företag att träda in på marknaden höjs i vart fall något. Det hade varit önskvärt om även sådana aspekter hade beskrivits ytterligare. Sammantaget finns det enligt Regelrådets uppfattning likväl en beskrivning av påverkan på konkurrensförhållanden som är relevant och tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som uppenbart talar för en påverkan på företagen i andra avseenden och avsaknaden av information är därför inte en väsentlig brist.

Regelrådet finner, utifrån förutsättningarna i ärendet, avsaknaden av information om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges i konsekvensutredningen att det inte föreslås några särskilda regler för små företag som driver finansieringsplattformar men de krav som ställs på rörelsen är i vissa fall – såsom exempelvis i fråga om intern styrning och kontroll samt intressekonflikter – avhängiga verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns information om att särskilda regler för små företag inte har tagits fram men att det finns vissa andra anpassningar. Såvitt Regelrådet kan förstå är det möjligt att de andra anpassningarna i någon mån skulle kunna underlätta för mindre företag. Det hade emellertid varit önskvärt att beskriva detta tydligare. I kombination med att det finns brister i beskrivningen av de berörda företagens storlek kan inte denna beskrivning anses ge tillräcklig information om särskilda hänsyn till små företag. Det är oklart både i vilken grad som de mindre företagen kan antas ha nytta av de nämnda anpassningarna och hur många små företag som finns.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid regleringens utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen i flera avseenden håller tillräcklig kvalitet. Särskilt värdefull är den beskrivning som görs av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Att beskrivningen håller tillräcklig kvalitet gäller även i några avseenden beskrivningen av konsekvenser för företag. Det finns emellertid också brister i dessa avseenden. Beskrivningen av berörda företags antal och bransch är tillräcklig utifrån förutsättningarna men den storleksmässiga beskrivningen är alltför otydlig. Även kostnadspåverkan och särskilda hänsyn till små företag har beskrivits på ett sätt som brister i tydlighet. Regelrådet har förståelse för att det finns utmaningar på området men noterar samtidigt att det har gjorts analyser av de berörda verksamheterna i flera tidigare steg och att det framstår som troligt att det redan vid början av arbetet med det nu remitterade förslaget var känt vilka typer av gräsrotsfinansiering som var minst kända. Det är inte tydligt för Regelrådet vilka insatser som har gjorts för att avhjälpa en sådan informationsbrist. Det är, såvitt Regelrådet kan förstå, möjligt att konsekvensutredningen hade kunnat bli tillräckligt tydlig även med en begränsad kompletterande analys av de minst tydligt redovisade delarna av den berörda företagspopulationen. I sitt nuvarande skick är emellertid beskrivningen inte tillräcklig trots att den i flera avseenden innehåller värdefull information.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 6 maj 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av: Per Högström.

Claes Norberg
Ordförande

Per Högström
Föredragande